

[Niels Andersen.]

der, uden at jeg i og for sig ønsker at tage stilling til dem i øjeblikket, kommer til at foreligge i den kommende tid.

Imidlertid må man gøre sig klart, at de danske importrestriktioner er både omfattende og effektive i deres beskyttelse af den danske industri og handel. Kun Norge og Frankrig har importrestriktioner af et omfang, der kommer op på højde med de danske, medens de fleste andre lande kun i meget begrænset omfang anvender kvantitative restriktioner over for importen.

Som resultat af disse opvækstbetingelser har Danmark fået en industri- og handelsstruktur, der i flere henseender adskiller sig fra forholdene i andre vesteuropæiske lande med et tilsvarende leveniveau.

Mest karakteristisk er det måske, at den umiddelbare fremvækst af en konkurrence-dygtig industri har været forholdsvis beskeden i Danmark. Dette kan på den ene side forklares ved, at landet har savnet industrielle råstoffer og som følge deraf også egentlige basisindustrier, dertil knyttede færdigvareindustrier og en omfattende industriel tradition, og på den anden side, at det danske landbrug hidtil har kunnet give en stor del af befolkningen en lønnende beskæftigelse.

Den omfattende handelspolitiske beskyttelse har kun i ringe omfang lagt vægt på ophjælpningen af basisindustrier, hvilket derimod har været et vigtigt mål for toldlovgivningen i andre europæiske lande.

Den konkurrencedygtige industris vareområde er blevet præget af landbruget og fiskeriet som basis navnlig for en fødevarerindustri, af den produktionsmæssige tradition i forbindelse med leverancer til landbrug, fiskeri og skibsfart samt af landets særlige fordel i en højt kvalificeret arbejdskraft.

Den beskyttede industri udgør en stor andel af landets samlede industri og omfatter næsten alle slags færdigvarer.

På baggrund af den beskudne væksttilbøjelighed inden for landets industri samt beskyttelsespolitikens store omfang rejser der sig over for en indtræden i et markedsfællesskab med mere udprægede industrilande det hovedspørgsmål, om de fremtidige vækstbetingelser for Danmarks industri og handel bliver forbedret på et

sådant stort europæisk marked, eller om landet tværtimod må frygte en industriel stagnation, når det giver afkald på beskyttelsesforanstaltningerne.

En række forhold bevirker, at Danmark uanset fællesmarkedsplanernes forløb vil blive stillet over for kravet om en langt kraftigere ekspansion inden for industri og handel end hidtil.

De store fødselsårge siden 1942 vil melde sig på arbejdsmarkedet. Medens antallet af nye pladser i de senere år har skullet ligge på 15 000, vil der i de kommende år blive brug for det dobbelte antal. Landbruget vil ikke få mulighed for at beskæftige nogle af disse unge. Tværtimod har den tekniske udvikling inden for landbrugsproduktionen bevirket, at antallet af faste medhjælpere i landbruget er gået ned fra 236 000 i sommeren 1946 til 151 000 i sommeren 1957, en nedgang på gennemsnitlig 8 000 om året. Da mekaniseringen inden for landbruget antagelig vil fortsætte, vil landbruget sikkert også i de kommende år få svært ved blot at opretholde sin nuværende arbejdsstyrke.

De krav om en øget beskæftigelse inden for industrien og handelen, som de nævnte befolkningsforhold stiller, må sammenholdes med en faktisk stagnation i industriens arbejdsstyrke i de senere år. I årene 1950-56 har antallet af beskæftigede arbejdere og funktionærer inden for industrien været næsten konstant, nemlig lidt over 300 000. Stagnationen i den samlede arbejdsstyrke dækker dog over en fremgang i beskæftigelsen for faglærte arbejdere og funktionærer på 16 000, medens de kvindelige arbejdere har haft en tilbagegang på 14 000. De ufaglærte mænd har haft en uforandret beskæftigelse.

Afgørende for, om industrien og handelen i de kommende år kan give vor arbejdskraft en lønnende beskæftigelse, er for det første, hvilke områder af erhvervslivet der vil ekspandere, og for det andet, om vor samlede ekspansion bliver tilstrækkelig omfattende til at sikre fuld beskæftigelse.

De erhvervsområder, der må forventes at blive genstand for en ekspansion, er de områder, inden for hvilke landets relative fordele ved produktion og salg er størst. Danmark har efter alt at dømme særdeles gode produktionsmuligheder inden for land-